

# Riktlinjer för användning av generativ AI

**Inom utbildning för lärare och studenter vid GIH**

## Bakgrund

Generativ AI, oftast i form av chatbotar (t.ex. Chat GPT), kan skapa text utifrån den information och de instruktioner den matas med. Det är en modell för naturlig språkinlärning som under sin utveckling tränats på enorma mängder textdata. Chatbotar kan generera text som liknar vårt sätt att skriva och uttrycka oss. I grunden är dem alltså maskininlärningsmodeller som hanterar enorma mängder text från internet, böcker och artiklar för att lära sig att skapa liknande texter på egen hand. När en användare interagerar med en chatbot genom att skriva in en fråga eller en instruktion använder modellen den data den har försetts med för att skapa relevant text i gengäld.

GIH:s grundläggande inställning till användandet av generativ AI är att utforska möjligheterna istället för att förbjuda användning. Tekniken anses kunna bidra till studenternas inlärning, lärarnas pedagogiska verksamhet och allas kunskapsinhämtning. Dessa riktlinjer är ett stöd för hur GIH rekommenderar användandet av generativ AI i sin utbildning. Det är viktigt att förstå att utvecklingen av tekniken går mycket snabbt och riktlinjerna borde ses över minst en gång per år, åtminstone de närmaste 5 år.

Riktlinjerna nedan ska ge stöd till lärare och studenter. Det operativa ansvaret för frågor kring användning av generativ AI ligger både på GIH:s ledningsnivå och på institutionsnivå, ofta med behovet av särskilda bestämmelser på enskild kursnivå.

## AI som ett arbetsredskap för studenter och lärare

GIH uppmuntrar studenter och lärare att använda generativ AI som arbetsredskap om den används på ett ansvarsfullt och etiskt sätt. För att främja användningen av AI-verktyg i undervisningen är det viktigt att institutionerna skapar förutsättningar för lärarna att genomföra sitt arbete. GIH ska erbjuda fortbildning för institutionens lärare i AI-teknologi. För att främja användningen av AI-teknologin bland studenter bör institutionen på sikt undervisa studenterna i AI-användning inom den reguljära utbildningen.

Nedan finns exempel på hur generativ AI kan på ett positivt sätt behandlas i kurser:

- analysera och reflektera över för- och nackdelar med chatbotar och texten de producerar,
- kritiskt granska svar från chatbotar och visa risken för felaktigheter och bias för studenterna,
- jämför svaren från en chatbot med svar från experter.

## Examination och plagiat

AI chatbotar kan användas av studenter i många olika examinationsformer. De kan t.ex. skriva text men även förbättra text, hitta fel eller sammanställa en översyn av ett särskilt kunskapsområde. GIH föreslår därför hur några exempel bör hanteras:

- en chatbot används för att skriva en text som till stor del inte modifieras och som en student lämnar in som egen text för att lura examinatoren. Det kan likställas med plagiat och anses oftast som fusk.
- en chatbot används för att förbättra en text som studenten har skrivit, hitta fel eller presentera en sammanfattning av ett kunskapsområde. Om detta ska vara tillåtet ska studenten också förklara hur chatboten har använts i framtagandet av texten.
- en chatbot används för peer review eller opponering. Om detta är tillåtet behöver det

förtydligas att studenten behöver göra sin egen bedömning och inte använda AI resultatet rakt av. Även i detta fall ska studenten redovisa hur AI har använts.

Den ökade tillgängligheten av chatbotar, som kan generera välformulerad text baserad på omfattande fakta, gör det i många fall svårt att avgöra om en text är skriven av en människa. GIH rekommenderar att lärare/examinatorer:

- Tydligt kommunicerar till studenterna vilken typ av AI användning som är tillåten vid enskild kurs. Generellt är det tillåtet att använda en chatbot för att korrigera text grammatiskt eller diskutera idéer, men inte för att författa text. Studenterna ska i samtliga fall kunna redogöra för hur AI-chatboten har använts i skrivprocessen. Institutionerna ansvarar för att kommunicera tillåtna och otillåtna användningar av generativ AI till studenterna vid terminsstart. Om generativ AI är ett tillåtet hjälpmedel vid examination, ska studenterna vid **kursstart** tydligt informeras om hur de kan använda generativ AI.\* Tillåten användning ser olika ut för olika kurser och behöver därmed fastställas för varje enskild kurs.
- Noggrant överväga examinationsformerna för att förhindra otillbörlig användning av AI-chatbotar.\* Överlag rekommenderar GIH att oövervakade examinerande hemuppgifter undviks.
- Om hemuppgifter ändå används rekommenderar GIH följande åtgärder:
  - Hemuppgiften bör kompletteras med andra examinationsformer, såsom muntlig examination eller övervakade salsskrivningar.
  - Formulera kontextbaserade uppgifter som knyter an till kursspecifika eller lokala förhållanden, vilket gör det svårare att använda AI-chatbotar.
  - Låta uppgifterna ta utgångspunkt i studenternas värderingsförmågor.
  - Ha tydliga krav på att kurs- och övrig litteratur alltid ska refereras till med sidhänvisningar.
  - I mån av tid skapa utrymme för en eller flera avstämningar där studenterna redovisar i olika steg hur texten utvecklas.

Det är viktigt att studenterna på grundnivån fortfarande får möjlighet att öva sig på akademiskt skrivande. Kursansvarig ska fundera över hur olika examinationsformer kan kombineras under kursens gång. Studenterna bör även få möjlighet att öva sig på att skriva utan att det är en del av examinationen.

### Misstanke om fusk

Vid misstanke om att en student har använt en AI-chatbot på ett otillåtet sätt i samband med examination och misstanke om fusk föreligger ska förseelsen utredas och anmälas på samma sätt som vid övriga fuskärenden. Verktyg för att upptäcka text skriven av AI kan användas som en del i undersökning av misstanke om fusk, men behöver kompletteras med annat material för att få en mera komplett bild. Det behöver också påpekas att de system som idag används för plagiatkontroll, i GIH:s fall Ouriginal, inte kan användas för att upptäcka AI-genererad text. Det kan därför vara mycket svårt att bevisa att studenten har använt sig av chatbotar om denne inte erkänner detta.

## Uppsatsskrivande

Medan vi kan ersätta obehövade hemtentor på de flesta grundkurser utgör uppsatsskrivandet en speciell utmaning. På sikt kan vi komma att behöva reformera hur vi examinerar och bedömer uppsatserna. Till exempel kommer vi att behöva se över våra betygskriterier och prioriteringen av vikten som läggs vid vetenskapligt hantverk och kreativitet och originalitet. Vi kan även behöva förändra upplägget på uppsattsseminariet och låta studenten presentera uppsatsen, samt ge större utrymme för examinatorn att ställa kritiska frågor.

Som komplement till dessa riktlinjer ska GIH ta fram vägledning till användning av generativ AI i uppsatsskrivandet.

## Informationssäkerhet och skydd av personuppgifter (Dataskyddsförordningen, General Data Protection Regulation - GDPR)

**Informationssäkerhet:** GIH:s lärare ska vara utbildade i hur AI-tjänsterna fungerar, och studenterna ska kunna utbildas i detta. All data som matas in i en generativ AI fungerar som en ytterligare kunskapsbas som tjänsten lär sig av. Det innebär att data som matas in kommer att lagras hos företagen och den som matat in informationen har inte längre kontroll över dess vidare användning. Därför måste det undvikas att sekretesskyddat material som patientdata, personuppgifter eller forskningsdata används när stöd tas av generativ AI. Det är inte heller lämpligt att lämna in studenternas arbeten till sådana AI-tjänster utan att först ha informerat dem om det och fått deras godkännande.

**GDPR** gäller alltid och måste beaktas vid användandet av generativ AI. Personuppgifter ska hanteras med största försiktighet. Studenterna behöver informeras om informationssäkerhet och GDPR om de uppmuntras att skapa egna konton för generativa AI tjänster.

## Sammanfattande checklista för lärare

**Förståelse och mål:** Definiera vad generativ AI innebär i ditt sammanhang och vilket mål du har med att använda det i undervisningen.

**Kommunikation:** Var tydlig med vad du förväntar dig av studenterna när de använder AI. Hur ska de bearbeta och använda det material som AI genererar?

**Etiska aspekter:** Diskutera vikten av korrekt användning av AI samt andra etiska frågor som integritet, ansvar och skydd av personuppgifter (GDPR).

**Bedömning:** Hur kommer du att bedöma arbeten där AI har använts? Vad behöver studenterna dokumentera om deras användning av AI?

**Akademisk ärlighet:** Informera studenterna om vad som räknas som fusk när det gäller användning av AI och vilka konsekvenser det kan få.

**AI:s begränsningar:** Diskutera att AI-verktyg kan ha sina brister, som att generera felaktig information eller reflektera fördomar i det material de genererar.

*Kom ihåg att AI kan vara ett kraftfullt verktyg för undervisning och lärande, men det kräver ansvarsfull användning.*

\* Enligt Riktlinjer för kurser, utbildningsprogram och examination på grund- och avancerad nivå (Dnr: GIH 2024/62)